

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی

اقدامات برجسته وزارت امور
اقتصادی و دارایی در سال ۱۳۹۹
اولین‌ها – رکوردها

فروردین ۱۴۰۰

فهرست مطالب

۱. مقدمه.....	۱
۲. اولین‌های وزارت امور اقتصادی و دارایی.....	۳
۱-۲. مدیریت و تامین مالی دولت.....	۳
۲-۲. سهام عدالت.....	۶
۳-۲. بازار سرمایه.....	۸
۴-۲. صنعت بیمه.....	۱۱
۵-۲. مدرن‌سازی گمرک جمهوری اسلامی ایران.....	۱۳
۶-۲. بهبود فضای کسب و کار.....	۱۵
۷-۲. تامین الزامات و نیازمندی‌های حقوقی.....	۱۵
۸-۲. سایر اقدامات.....	۱۸
۳. رکوردهای وزارت امور اقتصادی و دارایی.....	۱۹
۱-۳. تامین مالی دولت.....	۱۹
۲-۳. بهبود فضای کسب و کار کشور و ساماندهی نظام مجوزها.....	۲۲
۳-۳. بازار سرمایه.....	۲۳
۴-۳. مبارزه با پولشویی.....	۲۷
۵-۳. روان‌سازی تجارت خارجی.....	۲۷
۶-۳. فروش اموال تملیکی.....	۲۷
۴. کاهش آثار اقتصادی ویروس کرونا.....	۲۸

۱. مقدمه

با تداوم تحریم‌ها در سال ۱۳۹۹ ناشی از خروج امریکا از برجام، جنگ تحمیلی اقتصادی علیه کشور به اوج خود رسید. در کنار تحریم‌ها و محدودیت‌های روابط خارجی و انتقال منابع ارزی ناشی از صادرات، اقتصاد ایران با تبعات پیش‌بینی نشده ناشی از شیوع ویروس کرونا مواجه شد که مجموعه این شرایط سال خاصی را برای اقتصاد ایران رقم زد. در کنار تحریم‌های اقتصادی و مشکلات ساختاری اقتصاد کشور، شیوع گسترده ویروس کرونا بخش‌های مختلف اقتصادی به ویژه بخش خدمات بشدت متاثر گردید.

از این‌رو، وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان متولی تنظیم سیاست‌های اقتصادی از یک سو هدف رونق اقتصادی و تحقق شعار سال یعنی جهش تولید را با طراحی و اجرای سیاست‌های ناظر بر روان‌سازی فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و اقتصادی در کشور هدایت کرد و از سوی دیگر تأمین مالی دولت را در شرایط مواجه با محدودیت‌های صادرات نفتی مدیریت نمود. علاوه بر این، به‌منظور مقابله با پیامدهای منفی اقتصادی ناشی از شیوع کرونا با اجرای سیاست‌های جبرانی به‌حمایت از بنگاه‌ها و خانوارهای آسیب دیده از کرونا پرداخت.

در راستای تحقق موارد فوق و دستیابی به اهداف مدنظر، این وزارتخانه با تلاش گسترده و عزم راسخ، سیاست‌گذاری‌های لازم را در دستور کار خود قرار داد. برخی از این اقدامات که در گذشته آغاز شده بود در سال ۱۳۹۹ با شتاب بیشتری دنبال شد که از جمله این موارد می‌توان به درآمدهای مالیاتی، واگذاری‌ها و فروش اوراق مالی اسلامی اشاره نمود. در برخی از موارد به تناسب شرایط جدید در اقتصاد، تصمیمات لازم اتخاذ گردید. آزادسازی سهام عدالت ابزاری بود

که توانست به جبران دریافتی‌های مردم، رونق زندگی آنان و افزایش تقاضا برای اقتصاد در جهت ارتقای مصرف خصوصی کمک نماید که متناسب با شرایط بازار سرمایه طراحی و اجرا گردید.

از آنجایی که مستندسازی، راهکاری مطمئن برای انتقال تجربیات بوده و می‌تواند الگویی برای ادامه این کار فراهم آورد، در مجموعه پیش رو اقدامات برجسته وزارت امور اقتصادی و دارایی در سال ۱۳۹۹ در قالب دو بخش تهیه گردیده است. دسته اول شامل اولین‌هاست که برای نخستین‌بار در اقتصاد ایران انجام شده‌است از جمله آزادسازی سهام عدالت، ارتقا بازار سرمایه، مدرن‌سازی نظام گمرک و... دسته دوم که برای اولین بار اجرا نشده اما منجر به رکورد گردیده‌اند، که می‌توان به میزان تحقق درآمد مالیاتی، میزان فروش اوراق اسلامی، میزان واگذاری‌ها و خصوصی‌سازی اشاره نمود. در این گزارش در کنار تمامی اقدامات برجسته‌ای که در سال گذشته به انجام رسیده است، تعداد ۸۱ اقدام برجسته شامل ۴۵ اقدام اولین و ۳۶ رکورد معرفی خواهد شد.

امید است اقدامات انجام شده در سال ۱۳۹۹ با جدیت بیشتر در سال‌های آتی تداوم و موجبات رشد و توسعه اقتصادی کشور را فراهم آورد. ارائه نقطه‌نظرات صاحب‌نظران حوزه‌های عملکردی این وزارتخانه می‌تواند کمک بسزایی به ارتقا نظام اقتصادی کشور نماید.

۲. اولین‌های وزارت اموراتقتصادی و دارایی

۱-۲. مدیریت و تامین مالی دولت

۱-۲-۱. با هدف امکان مدیریت بهینه نقدینگی و پایش و نظارت جریان وجوه نقد به همراه تسهیل و تسريع در ارایه خدمات خزانه‌داری کل کشور و در راستای حذف مراجعات حضوری نمایندگان دستگاه‌های اجرایی از سراسر کشور، در هزینه‌های جاری دولت به نحو قابل توجه‌ای صرفه‌جویی صورت پذیرفت. بدین منظور طرح **خزانه‌داری الکترونیکی** که منجر به شفاف‌سازی و هوشمندسازی عملیات مالی دولت می‌شود، اجرا گردید. اقدامات ذیل برای اولین بار در سال ۱۳۹۹ به انجام رسید:

✓ **الکترونیکی نمودن کلیه فرآیندهای مرتبط با پرداخت وجوه عمومی، اختصاصی، سپرده، شرکت‌های دولتی و استرداد** از مرحله درخواست وجه تا پرداخت نهایی از طریق استقرار سامانه‌های درخواست وجه الکترونیکی و پرداخت از طریق حواله الکترونیکی.

✓ **استقرار کامل سامانه جامع حسابداری خزانه** و ثبت سیستمی کلیه رویدادهای مالی و بودجه‌ای بر اساس سرفصل‌های مصوب دیوان محاسبات کشور و اخذ برخط کلیه گزارش‌های مورد نیاز مقامات ذی‌صلاح.

✓ **استقرار کامل سامانه مدیریت حساب‌های بانکی دولتی** به‌نحوی که دستگاه‌های اجرایی قادرند کلیه عملیات بانکی از جمله افتتاح، انسداد، تغییر عنوان، تغییر امضاء، اخذ صورت‌حساب و ... را بدون مراجعه به خزانه یا بانک مرکزی انجام دهند.

✓ **کنترل سیستمی حقوق و مزایای کارکنان** دولت توسط خزانه‌داری و پرداخت مستقیم به ذینفع نهایی از طریق سامانه مدیریت حقوق و دستمزد کارکنان دولت.

✓ **استقرار بخش تسویه و تهاتر سامانه جامع مدیریت بدهی‌ها** به منظور تسویه بدهی به اشخاص حقیقی و حقوقی (خصوصی و تعاونی) با مطالبات قطعی معوق دولت از اشخاص مزبور.

۲-۱-۲. با عنایت به ضرورت اجرای قانون جامع حدنگار (کاداستر) بیش از ۶۱ هزار سند مالکیت **تک برگ دولتی** برای اولین بار در سال ۱۳۹۹ با ساختاری جدید و خاص تنظیم و صادر گردید.

۲-۱-۳. برای نخستین بار **سفته الکترونیکی** در پرداخت تسهیلات آسیب‌دیده ناشی از شیوع ویروس کرونا با عاملیت بانک ملی ایران مورد بهره‌برداری قرار گرفت. سفته الکترونیکی تسهیلات کرونایی در سال جاری منجر به عقد بیش از ۶۵,۰۰۰ قرارداد گردید. این عملیات بصورت کاملاً الکترونیکی و مبتنی بر بستر موبایل امکان ارائه تسهیلات به متقاضیان را در کمتر از ۲۴ ساعت فراهم می‌نماید.

۲-۱-۴. به منظور پیشگیری از تعرض به اموال و دارایی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور و بر اساس مصوبه شورای عالی امنیت ملی، **بانک اطلاعات دارایی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور** ایجاد و تاکنون ۶۴۱ مورد شناسایی شده که ۳۲۵ مورد از آن متعلق به وزارت امور خارجه و مابقی برای سایر دستگاه‌های اجرایی کشور است.

۲-۱-۵. **حراج و عرضه اوراق مالی اسلامی به طور همزمان در هر دو بازار سرمایه و پول** برای اولین بار در اقتصاد ایران انجام پذیرفت.

این اقدام با افزایش سهم انتشار اوراق نقدی و تعمیق بازار بدهی، ظرفیت جذب اوراق بدهی در بازارهای پول و سرمایه را به نحو چشم‌گیری با افزایش مواجه کرد. در نتیجه این امکان فراهم شد تا در دوره کاهش قابل توجه درآمدهای نفتی، وابستگی بودجه دولت به منابع حاصل از فروش نفت کاهش یافته و جایگزینی بخشی از آن از طریق اتکاء به فروش اوراق به عنوان یک گزینه تامین مالی پایدار، متکی بر ظرفیت درونی اقتصاد و مقاوم‌تر در مواجهه با شوک‌های برون‌زا امکان‌پذیر گردد.

۲-۱-۶. **آغاز حسابرسی صورت‌های مالی وزارتخانه‌ها** توسط سازمان حسابرسی و با همکاری خزانه‌داری کل کشور و دیوان محاسبات کشور پس از نهادینه شدن استانداردهای حسابداری بخش عمومی و با هدف تحول در نظام گزارشگری مالی صورت پذیرفته است. شایان ذکر است اطلاعات مربوط به دارایی‌ها و بدهی‌ها و عملکرد وزارتخانه‌ها بخش مهمی از اطلاعات لازم برای تصمیم‌گیری اقتصادی در استفاده بهینه از منابع عمومی و پاسخگویی به مردم است. این اطلاعات زمانی اعتبار خواهند داشت که توسط حسابرس مستقل از طریق حسابرسی صورت‌های مالی دستگاه‌های اجرایی، رسیدگی شود و کیفیت آن مشخص گردد. حسابرسی صورت‌های مالی وزارتخانه‌ها برای نخستین بار در تاریخ کشور در جریان انجام قرار گرفته و با گسترش آن در آینده اطلاعات مالی مهم برای اهداف شفافیت و پاسخگویی به مردم از این طریق تأمین خواهد شد.

۲-۱-۷. **ایجاد پنجره واحد خدمات الکترونیک مودیان** که شامل ۳۵ سامانه مختلف مالیاتی است.

در راستای مدرن‌سازی نظام مالیاتی کشور و به‌منظور بازنگری، تکمیل و توسعه خدمات الکترونیکی مالیاتی (پنجره واحد خدمات) پیاده‌سازی درگاه ملی خدمات الکترونیک سازمان امور مالیاتی کشور انجام پذیرفت. در نتیجه اجرای این طرح، ارائه اطلاعات مورد نیاز مؤدیان مالیاتی و عموم مردم از سوابق مالیاتی، یکپارچه‌سازی اطلاعات مؤدیان از سامانه‌های مختلف در یک درگاه واحد با رویکرد مؤدی محوری، کاهش مراجعات حضوری و افزایش رضایت‌مندی و همچنین ارتقاء سلامت نظام اداری ناشی از کاهش ارتباطات چهره به چهره حاصل خواهد شد.

۲-۱-۸. **عملیاتی کردن مدیریت ریسک و تمکین مالیاتی (اجرای ماده ۹۷ ق.م.م)** در جهت کاهش هزینه‌های تمکین، وصول و ارتباطات چهره به چهره.

در تمامی نظام‌های مالیاتی یک بخش تحت عنوان ریسک و تمکین مالیاتی وجود دارد که مبتنی بر مدیریت ریسک و تمکین مالیاتی تلاش می‌نمایند تا ریسک مالیاتی را به حداقل و تمکین داوطلبانه مالیاتی (پذیرش خود اظهاری و نزدیک به واقعیت) را به حداکثر برساند و این رویه هر ساله ادامه دارد و انتخاب را برای حسابرسی مالیاتی از سال قبل بهینه‌تر و کارآمدتر می‌نماید. اما در نظام مالیاتی کشور همواره تمامی اظهارنامه‌های مالیاتی صرف‌نظر از درجه ریسک و تمکین

مالیاتی مورد رسیدگی قرار می‌گرفت که از سال ۱۳۹۹ و برای اولین بار با اختیار حاصل از مفاد ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم با فعال شدن سامانه سنجش ریسک مدیریت ریسک و تمکین مالیاتی اجراء گردید و در بخش اول نزدیک به ۷۰ درصد خود اظهاری مؤدیان که کم ریسک تلقی گردیده‌اند مورد پذیرش قرار گرفت و پیش‌بینی می‌شود با انجام بخش دوم حداقل ۶۰ درصد پذیرش خود اظهاری مؤدیان مالیاتی نهایی گردد.

۲-۲. سهام عدالت

۲-۲-۱. آزادسازی سهام عدالت به دو روش انتقال مستقیم و غیرمستقیم

با ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی موضوع تخصیص سهام عدالت برخی از شرکت‌های دولتی برگزیده شده به اقشاری از جامعه در دستور کار قرار گرفت. در فرآیند اجرایی قانون، سهام یادشده به ذی‌نفعان تعیین شده اختصاص یافت و مقرر شد، ارزش سهام تخصیص داده شده از محل سودهای سالانه آن‌ها به صورت اقساطی کسر و بعد از اتمام این مرحله مالکیت و مدیریت این سهام به صورت کامل واگذار شود.

پس از پایان مهلت قانونی و پرداخت تمام اقساط سهام عدالت از محل سود سهام (انتقال کامل مالکیت سهام به مردم) و همچنین پرداخت چند دوره سود این سهام به دارندگان آن، علیرغم تمامی پیگیری‌های انجام شده، امکان آزادسازی سهام عدالت میسر نشد تا اینکه در سال ۱۳۹۸ رئیس جمهور محترم با ارائه درخواستی به مقام معظم رهبری موضوع آزادسازی کامل سهام و انتقال مدیریت کامل این سهام را مطرح اذن این کار را از معظم له درخواست کردند. مقام معظم رهبری نیز در ۹ ام اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۹ با ارائه ابلاغیه‌ای سه بندی با این درخواست موافقت نمودند تا اهداف سهام عدالت در گسترش عدالت اجتماعی و توانمندسازی خانواده‌های کم درآمد با فرآیند آزادسازی سهام یادشده به صورت کامل محقق شود.

در این ابلاغیه سه محور اصلی (۱) تعیین محدوده زمانی مشخص برای انجام امورات اجرایی مربوط به انتخاب مالکیت مستقیم سهام شرکت‌های سرمایه‌پذیر و ایفای نقش مدیریتی خود، (۲) تصویت مقررات موردنیاز برای انتقال سهام به صاحبان سهام عدالت توسط شورای عالی بورس

و اوراق بهادار و لازم الاجرا بودن این مصوبات برای همه دستگاه‌های اجرایی و (۳) سازماندهی باقیمانده سهام (انتخاب کنندگان روش غیرمستقیم) در قالب شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی و انجام مقدمات ورود این شرکت‌ها به بورس مورد تاکید قرار گرفت. در فراز پایانی این ابلاغیه دولت ملزم به تسریع در اقدامات مقتضی برای تحقق اهداف یادشده و تحقق اهداف واگذاری سهام تاکید شده است.

براین اساس وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان‌های مرتبط (سازمان خصوصی‌سازی و سازمان بورس و اوراق بهادار) برنامه‌ریزی لازم را برای آزادسازی سهام عدالت به انجام رسانده و آحاد مشمولین به دو روش مستقیم و غیرمستقیم نسبت به مدیریت و مالکیت سهام عدالت تصمیم‌گیری کردند.

الف) آزادسازی به شیوه مستقیم

✓ حدود ۱۹ میلیون نفر از مشمولین (کل مشمولین حدود ۴۹ میلیون نفر می باشند) نسبت به انتخاب روش مستقیم برای مدیریت و اداره سهام خود اقدام نمودند. در حال حاضر فروش حداکثر ۶۰ درصد ارزش پرتفوی متعلق به مشمولین فوق، از طریق بانک‌ها و یا شرکت‌های کارگزاری به وکالت از فرد مشمول، امکان پذیر است.

ب) آزادسازی به شیوه غیر مستقیم

✓ پرتفوی سهام حدود ۳۰ میلیون نفر از مشمولین به صورت غیرمستقیم و از طریق شرکت های سرمایه‌گذاری استانی و کانون متشکل از شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی، اداره خواهد شد. این دسته از مشمولین پس از پذیرش شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی در بازار بورس اوراق بهادار، سهام‌دار این شرکت‌ها خواهند بود و از زمان اعلام آزاد شدن خرید و فروش، می توانند نسبت به معامله سهم خود در بورس اقدام نمایند.

۲-۲-۲. اعطای کارت اعتباری به دارندگان سهام عدالت مبتنی بر قوانین و مقررات موجود

بسیاری از افراد مشمول سهام عدالت در زمره دهک‌های آسیب پذیر قرار دارند. یکی از نیازمندی‌های این گروه، تامین مالی خرد و ارزان قیمت است. با توجه به پیش‌بینی احتمال فروش سبد سهام عدالت برای این افراد، که منجر به فشار فروش و افت و ریزش قیمت دارایی

های ارزنده در بازار می گردید، اتخاذ سیاستی که بتواند هم جذابیتی برای بانک به عنوان تامین کننده منابع خرد و ارزان داشته باشد و هم برای افراد سهل الوصول باشد پیگیری شد و این سیاست به اعطای وام و اعتبار به پشتوانه وثیقه کردن یا ترهین سهام عدالت در اختیار بانک عامل منجر شد. بی شک برای بانک در اختیار داشتن وثایقی که به سادگی در بازار سهام قابل نقد کردن است و نیز برای سهامداران عدالت که منافع بلندمدت ایشان را حفظ نماید امتیازی ارزنده قلمداد می شود. این امکان در بهمن ماه سال ۱۳۹۹ رونمایی و جهت استفاده در دسترس قرار گرفته است. این طرح در آینده قابل تعمیم به سایر سهام و استفاده توسط سایر سهامداران خواهد بود.

۳-۲-۲. راه اندازی سامانه های مرتبط با فرآیند آزادسازی سهام عدالت

اعطای اختیار فروش این دارایی به مردم، نیازمند آماده کردن بستر عملیاتی و سامانه هایی برای پوشش ثبت، سپرده گذاری و معامله پذیر کردن سهام عموم مشمولان سهام عدالت بود. با افزایش کدهای سهامداری از قریب ۱۰ میلیون نفر به بیش از ۵۵ میلیون نفر و پوشش نزدیک به ۶۰ درصد کل جمعیت کشور به عنوان ذینفعان بازار سرمایه فرایند توسعه رقم خورده است و به توزیع دارایی های مالی (سهام) به ارزش بیش از ۵۰۰ هزار میلیارد تومان بین ۴۹ میلیون نفر از جمعیت کشور منجر شده است. این سامانه ها امکان ثبت سپرده گذاری، مشاهده سبد دارایی و پوشش پس از معاملات این حجم عظیم از دارایی ها را فراهم نموده به علاوه سامانه هایی برای تعامل با مشمولان و ذینفعان جدید بازار بزرگ سرمایه ایران طراحی شد.

۳-۲. بازار سرمایه

۳-۲-۱. اعطای مشوق مالیاتی به شرکت های پذیرفته شده در بورس و فرابورس که از طریق

صرف سهام با سلب حق تقدم افزایش سرمایه خود را به انجام رسانند.

با توجه به مزایای افزایش سرمایه از طریق صرف سهام با سلب حق تقدم و به منظور تشویق شرکت های پذیرفته شده در بورس و فرابورس به استفاده از این روش برای افزایش سرمایه، شرکت های پذیرفته شده در بورس تهران یا فرابورس ایران و سایر شرکت ها که تا پایان مدت اعتبار اجرای قانون برنامه ششم توسعه، نسبت به افزایش سرمایه از طریق صرف سهام با سلب

حق تقدم و عرضه عمومی اقدام کنند، تا ۲۰ درصد مبلغ افزایش سرمایه مذکور از سود سال مالی قبل آنها، مشمول مالیات به نرخ صفر می‌شود. استفاده از وجه نقد حاصل از افزایش سرمایه در پروژه‌ها و اهداف بلندمدت مورد نظر شرکت، افزایش سهام شناور آزاد شرکت و کاهش فرآیند زمانی افزایش سرمایه از جمله مهم‌ترین مزایای افزایش سرمایه از طریق صرف سهام با سلب حق تقدم می‌باشد.

۲-۳-۲. اخذ مجوزهای قانونی در خصوص عدم ورود سازمان امور مالیاتی کشور نسبت به حساب‌های سنوات گذشته شرکت‌هایی که در سال ۱۳۹۹ وارد بورس شدند.

به‌منظور تعمیق بازار سرمایه، تشویق شرکت‌ها به عرضه سهام در بورس و افزایش شفافیت مالیاتی، در مورد شرکت‌هایی که با ارائه صورت‌های مالی شفاف و پرداخت مالیات متعلقه در سال ۱۳۹۹ وارد بورس شوند، سازمان امور مالیاتی کشور پس از پذیرش آنها در بورس نسبت به حساب‌های سنوات گذشته اینگونه شرکت‌ها ورود پیدا نمی‌کند. این امر با هدف افزایش امکان تامین مالی بنگاه‌های بخش خصوصی با استفاده از ظرفیت بازار سرمایه بخصوص در شرایط رشد فزاینده بازار سهام به اجرا درآمد تا از طریق افزایش عرضه منابع حاصله به سمت تولید جریان یابند.

۲-۳-۳. واگذاری سهام و دارایی‌های تحت مالکیت دولت در چارچوب صندوق‌های معامله پذیر در بورس (ETF) در دو مرحله.

در راستای واگذاری اموال و دارایی‌های دولتی، با در نظر گرفتن جوانب اقتصادی و مالی در واگذاری بنگاه‌های دولتی پس از آسیب‌شناسی خصوصی‌سازی در کشور، تغییر راهبرد در موضوع واگذاری شرکت‌های دولتی اتخاذ گردید. بر این اساس با هدف بهره‌گیری هرچه بیشتر از ظرفیت بازار سرمایه، پذیرهنویسی و واگذاری باقیمانده سهام دولت در شرکت‌های دولتی در قالب صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس (ETF) در دستور کار قرار گرفت. بر این اساس در اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۹ اولین صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس (ETF) به‌عنوان دارا یکم برای واگذاری باقیمانده سهام دولت در بانک‌های ملت، تجارت و صادرات و شرکت‌های بیمه‌ای البرز و اتکایی امین عرضه شد. این عرضه با مشارکت حدود ۳/۵ میلیون نفر از آحاد مردم

به مبلغ بیش از ۵۶ هزار میلیارد ریال همراه بود و در آذر ماه سال ۱۳۹۹ صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله صنایع پالایش نفت و پتروشیمی با عنوان صندوق پالایشی یکم (متشکل از سهام متعلق به شرکت‌های پالایش نفت بندر عباس، پالایش نفت تهران، پالایش نفت اصفهان و پالایش نفت تبریز) و با ارزشی در حدود ۱۲۶ هزار میلیارد ریال با مشارکت حدود ۴ میلیون نفر در بازار سرمایه همراه گردید که می‌توان عرضه این صندوق‌ها را به عنوان تشکیل بزرگترین صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس (ETF) دانست. از مزایای اصلی عرضه سهام با این روش می‌توان به واریز نقدی و آنی عایدی حاصل از فروش سهام به حساب خزانه دولت، شفافیت در واگذاری و برخورداری از مشارکت عموم مردم در این طرح نام برد.

۴-۳-۲. احراز هویت الکترونیکی فعالان بازار سرمایه

موضوع احراز هویت الکترونیکی تمامی ذینفعان و فعالان بازار سرمایه E-KYC با توسعه سامانه سجام امکانپذیر شد. با راه‌اندازی این سامانه، هر شخص، تنها با یک بار ثبت اطلاعات و شناسایی امکان برخورداری از کلیه خدمات بازار سرمایه را خواهد داشت. این سامانه همچنین موجب گردید امور مربوط به احراز هویت سهامداران در شرایط بیماری کرونا، از طریق فراهم آوردن امکان احراز هویت الکترونیکی (بدون نیاز به مراجعه حضوری سهامداران بازار سرمایه برای افرادی ایرانی بالای ۱۸ سال) تسهیل شود. با گسترش پوشش سجامی‌شدگان می‌توان انتظار داشت هزینه‌های تعاملات و تبادلات به حداقل ممکن کاهش یابد.

۵-۳-۲. ایجاد سامانه پرداخت الکترونیکی سود سهام

این مهم در بستر الکترونیکی با هدف کاستن از هزینه‌های تراکنش و به صرفه‌کردن عملیات توزیع سود صورت گرفته و این امکان فراهم شده‌است تا عایدی سهامداران شامل سود سهام شرکت‌ها، سود در مقاطع و در سررسیدهای مختلف، وجوه حاصل از سررسید اسناد خزانه و وجوه حاصل از معاملات را به‌صورت متمرکز و الکترونیکی و از طریق سامانه جامع توزیع سود واریز شود.

۲-۳-۶. ایجاد سامانه مجامع الکترونیکی در بازار سرمایه

برگزاری مجامع الکترونیکی یکی از مهمترین روش‌ها برای پیگیری حقوق سهامداران و تعامل موثر هیات مدیره با سهامداران خود محسوب می‌شود. برگزاری مجامع الکترونیکی فاصله‌ها را برای پیگیری مطالبات و اعمال حقوق مالکانه توسط سهامداران حذف می‌نماید. این امکان در شرکت‌هایی با حضور سهامداران فراوان هزینه برگزاری حضوری و فیزیکی را کاهش داده و در شرایط بروز پاندمی همچون کرونا که اساساً تجمع افراد در یک مکان ناصحیح می‌باشد، امکان پایبندی به اصول بهداشتی و سلامتی را برای عموم ذینفعان یک شرکت فراهم آورده است. در این سامانه، تمامی مراحل و فرایندهای لازم برای برگزاری مجامع و رسمیت دادن به نتایج و دستاوردهای ناشی از رای‌گیری در مجامع متعارف تعبیه شده و این تجربه می‌تواند به الکترونیکی شدن تمامی فرایندهای موجود و متعارف بازار سرمایه منجر شود. لزوم توسعه این سامانه با گسترش بازار سرمایه و میلیونی شدن دارندگان کد بورسی و همچنین با توجه به پراکندگی جغرافیایی گسترده سهامداران در سال گذشته اجتناب ناپذیر بود.

۲-۴. صنعت بیمه

۲-۴-۱. تأسیس صندوق بیمه همگانی حوادث طبیعی جهت جبران خسارات وارد شده به افراد

جامعه

موضوع تأسیس صندوق برای بیمه اماکن مسکونی برای جبران خسارت وارده ناشی از حوادث طبیعی به این اماکن پس از چندین سال بررسی در سال ۱۳۹۹ بالاخره عملیاتی گردید و در صورت اجرای کامل و مناسب این قانون پیش‌بینی می‌گردد که خسارات مالی وارده به منازل مسکونی که ناشی از وقوع هریک از حوادث طبیعی باشد تا حد معین از سوی این صندوق جبران شده و ضمن پرداخت سریع خسارت به مردم از بروز مشکلاتی نظیر کمبود منابع بودجه‌ای برای دولت جلوگیری شود.

۲-۴-۲. الکترونیکی کردن ارائه محصولات بیمه‌ای از جمله ایجاد کد یکتا برای صدور

بیمه شخص ثالث، بیمه آتش سوزی و بیمه حمل و نقل در کل کشور.

سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه (سنهاب) اطلاعات لازم برای نظارت بیمه مرکزی را در کلیه رشته‌های بیمه و از کلیه شرکت‌های بیمه دریافت نموده و انطباق عملیات بیمه‌گری (صدور و پرداخت خسارت) را به‌صورت مکانیزه و از طریق تطبیق اطلاعات با شاخص‌های برگرفته از قوانین و مقررات کنترل نماید و در صورت صحت عملکرد شرکت، کدیکتا به‌عملیات مورد نظر تخصیص می‌یابد که به منزله پذیرفته شدن و اصالت عملیات انجام شده‌است.

در رشته شخص ثالث و حوادث راننده، به کمک سامانه سنهاب، لزوم چاپ بیمه نامه کاغذی از میان برداشته شده است. این امر علاوه بر آنکه موجب کاهش قابل توجه مصرف کاغذ شده‌است، زیرساخت لازمه برای ارائه خدمت بیمه شخص ثالث در فضای مجازی و به کمک شرکت‌های کارگزاری آنلاین را فراهم نموده‌است. سرویس استعلام اصالت بیمه نامه علاوه بر سازمان‌های مورد نظر مانند قوه قضائیه و ناجا، در اختیار کلیه بیمه‌گزاران در سایت بیمه مرکزی نیز قرار گرفته تا هرگونه مراجعات حضوری ضرورت نداشته‌باشد. ضمناً از کلیه تخلفاتی که با مخدوش نمودن بیمه‌نامه در این رشته به‌عمل می‌آمد جلوگیری شده‌است.

در رشته‌های آتش‌سوزی و حمل و نقل، شرکت‌های بیمه موظف هستند در لحظه انجام عملیات بیمه‌گری (صدور و پرداخت خسارت) اطلاعات را به لحظه و آنلاین برای بیمه مرکزی ارسال نموده و بعد از دریافت کدیکتا، آنرا بر روی بیمه نامه درج نمایند. مطابق قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، شرکت‌های بیمه هنگام فعالیت در این دو رشته موظف به کنترل اصالت انبار، اصالت بار و محوله هستند که از طریق سامانه سنهاب و دریافت سرویس‌های کنترلی مربوطه از ثبت بودن انبار در سامانه جامع انبار وزارت صمت و همچنین اصالت بارنامه صادره توسط راهداری و اقلام موجود در بارنامه اطمینان حاصل می‌شود و بدین ترتیب تکالیف قانونی صنعت بیمه در این دو رشته به انجام می‌رسد.

۲-۴-۳. ورود شرکت‌های استارت آپ و اینشورتک‌ها در صنعت بیمه و ایجاد ۵ شرکت کارگزاری برخط (آنلاین).

از آنجایی که صنعت بیمه مبتنی بر داده اطلاعات است لذا برخورداری مشتریان از امکان مقایسه نرخ و خدمات از یکسو و سرعت عمل در اعلام خسارت در بسترهای مبتنی بر فناوری‌های نوین ازسوی دیگر، موجبات رضایت‌مندی مشتریان را فراهم خواهد نمود و در این میان استارت‌آپ‌ها نقش ویژه‌ای را ایفا می‌نمایند. در این راستا با هدف توسعه شرکت‌های استارت‌آپ اعطای پروانه فعالیت به کارگزاران برخط بیمه‌ای با ایجاد تسهیل در مقررات مربوط در دستور کار قرار گرفت و مسیر حرکت بسوی استفاده از فناوری‌های نوین در عرصه خدمات بیمه‌ای تعقیب می‌گردد.

۲-۴-۴. حذف بیمه نامه فیزیکی شخصی ثالث و صدور بیمه نامه شخص ثالث الکترونیکی

با توجه به حذف نسخه فیزیکی بیمه‌نامه شخص ثالث و حوادث راننده در راستای حرکت به سمت دولت الکترونیک بوده، آثار و نتایج پیاده‌سازی آن به این شرح است:

- ✓ تسریع در فرایندهای صدور بیمه نامه شخص ثالث و حوادث راننده (مانند عدم نیاز به ارائه فیزیک بیمه نامه قبلی برای صدور بیمه نامه جدید)
- ✓ کاهش مراجعات حضوری متقاضیان برای انجام اقدامات لازم جهت صدور بیمه‌نامه شخص ثالث و حوادث راننده (به خصوص در شرایط شیوع ویروس کرونا)؛
- ✓ کاهش تقلبات بیمه‌ای در زمینه صدور بیمه‌نامه‌های شخص ثالث و حوادث راننده (مخدوش نمودن نسخه فیزیکی بیمه نامه و ...)
- ✓ صرفه‌جویی در کاغذ در راستای کاهش چاپ بیمه‌نامه‌های کاغذی.

۲-۵. مدرن‌سازی گمرک جمهوری اسلامی ایران

۲-۵-۱. راه اندازی فاز سوم تیر الکترونیک

در راستای توسعه دروازه مشترک مجازی با کشورهای همسایه و به اشتراک‌گذاری داده‌ها از طریق پنجره واحد تجارت فرامرزی در سطح بین‌المللی، تبادل اطلاعات پیش‌اظهاری فاز سوم تیر الکترونیک (با برقراری ارتباط بین رویه‌های صادرات و کارنه تیر) با کشورهای ترکیه و آذربایجان بصورت سیستمی پیاده‌سازی شده‌است و هدف از اجرای این پروژه، تسهیل روند

صادرات و ترانزیت و کاهش خطرپذیری، بین گمرکات کشورهای هدف از طریق پیاده‌سازی تبادل الکترونیکی برخط اطلاعات اظهارنامه‌های کارنه تیر مابین گمرکات و حذف کاغذ و تسریع در فرآیند می‌باشد.

۲-۵-۲. حمل یکسره و ترخیص اقلام مورد نیاز جهت مقابله با کرونا از جمله مواد اولیه دارو، واکسن و ...

با توجه به ایستایی موجود در ترخیص اقلام مورد نیاز، ضمن هماهنگی قبلی با مراجع صدور مجوزهای قانونی از جمله وزارت بهداشت، با ارزیابی در محل کالا نسبت به ترخیص یکسره این اقلام اقدام و این امر باعث شده مواد اولیه و اقلام مربوطه در حداقل زمان ممکن از گمرکات ترخیص شوند.

۲-۵-۳. تعیین هوشمند ارزش کالا با بکارگیری داده‌کاوی و انتخاب هوشمند محموله‌ها جهت ارزیابی

از مهمترین وظایف گمرک، نظارت و کنترل بر ورود کالا به کشور است و بدیهی می‌نماید که با توجه به حجم بالای کالاها، کنترل همه آنها امکان پذیر نمی‌باشد لذا بکارگیری تکنیک‌های مدیریت ریسک هوشمند و استفاده از داده‌های به‌دست آمده از منابع متنوع در دسترس و پردازش شده و دانش حاصل از آن و ایجاد پروفایل ریسک در سیستم، دقیق‌ترین و به صرفه ترین روش برای انتخاب و شناسایی کالاهای نیازمند کنترل اسنادی یا ارزیابی فیزیکی کالا می‌باشد که گمرک هوشمند با بهره‌گیری از روش‌های مذکور بر روی محموله‌های پرخطر متمرکز شده و منابع محدود سازمان را بصورت هدفمند تخصیص داده‌است. از جمله اقدامات صورت پذیرفته در این راستا به شرح ذیل می‌باشد:

✓ **تعیین هوشمند ارزش کالا با بکارگیری داده‌کاوی:** تعیین هوشمند ارزش کالا با بکارگیری داده‌کاوی از داده‌های حجیم سوابق ترخیص و کاهش پراکندگی داده‌های ارزش با بکارگیری اطلاعات اظهارنامه‌های ثبت شده قبلی و نظرات کلیه کارشناسان مربوطه.

✓ **انتخاب هوشمند کانتینر جهت ارزیابی:** با تعیین هوشمند محمولات دارای ریسک از طریق آنالیز داده‌ای از میان محمولات اظهاری نسبت به تخصیص محمولات دارای ریسک اقدام می‌شود.

✓ **تولید پلمب الکترونیک و بکارگیری آن در کلیه گمرکات اجرایی کشور:** به منظور اعمال کنترل‌های غیر مزاحم و در راستای تسهیل تشریفات و فرآیند گمرکی، بکارگیری تجهیزات پیشرفته کنترلی از جمله پلمب الکترونیک در انجام تشریفات گمرکی صورت پذیرفته است.

۶-۲. بهبود فضای کسب و کار

۱-۶-۲. **راه‌اندازی پنجره واحد فیزیکی** شروع کسب و کار در تهران، اصفهان، شیراز، مشهد و تبریز که منجر به کاهش ۶۹,۵ روزه فرآیند شروع کسب و کار (از ۷۲,۵ روز به ۳ روز) گردید.

۲-۶-۲. **الکترونیکی نمودن فرآیند مالیات نقل و انتقال املاک** و اجرای آن توسط دفترخانه‌های اسناد رسمی در سراسر کشور و در نتیجه کاهش مراجعه حدود ۱,۷ میلیون مؤدی در کل کشور در سال ۱۳۹۹ و همچنین کاهش میانگین زمان رسیدگی از ۳۰ روز به کمتر از ۱ ساعت.

۳-۶-۲. **راه‌اندازی سامانه سوت‌زنی به منظور تقویت نظارت مردمی و کاهش فساد.**

۷-۲. تامین الزامات و نیازمندی‌های حقوقی

۱-۷-۲. **تنظیم لایحه مولدسازی دارایی‌های دولت**

با هدف تبیین روابط میان دستگاه‌های مختلف و با رویکرد پایداری در اموال دولتی و در راستای اجرای قوانین بالادستی با هدف مولدسازی دارایی‌های دولت و انتشار اوراق بهادار مبتنی بر دارایی به‌منظور استفاده از دارایی‌های دولت برای انتشار صکوک اسلامی پیش‌بینی‌شده در این قانون و ساماندهی و مدیریت دارایی‌ها و اموال در مالکیت دولت و تمرکز اختیارات مربوط به نحوه نقل و انتقال اموال منقول و غیرمنقول و سایر دارایی‌های دولت این لایحه تنظیم شده است. از مهم‌ترین چالش‌های مولدسازی اموال و دارایی‌های دولت، شناسایی صحیح اموال است. دلیل این امر را می‌توان عدم توجه به قانونگذاری و برنامه‌ریزی در شناسایی اموال متنوع در اختیار دستگاه‌های اجرایی دانست. بالطبع شناسایی چنین اموالی به‌صورت جدی در اولویت

برنامه‌های دستگاه‌ها مدنظر قرار نگرفته است. مانع مهم دیگر مربوط به ضعف قوانین در مورد ارزش‌گذاری دارایی‌های دولتی است، به این دلیل که در فرآیندهای مربوط به ارزش‌گذاری دارایی‌ها، ضعف‌هایی نظیر عدم استفاده از کارشناسان متخصص و نادیده گرفتن اهمیت فرد متخصص در ارزش‌گذاری یا الزام سازمان‌ها به شناسایی اموال در بازه زمانی محدود مشاهده می‌شود.

۲-۷-۲. تنظیم لایحه نحوه اداره شرکت‌های بخش عمومی

اثربخشی و شفافیت نظام اقتصادی کشور مستلزم نظم‌دهی، نظارت و کنترل شرکت‌های فعال در این بخش است. دستیابی به این هدف مستلزم آن است که نظام بنگاه‌داری بخش عمومی، از چارچوبی متحد و مشخص پیروی نماید تا امکان نظارت بر نحوه عمل و نتایج حاصله میسر شده و امکان ارزیابی به صورت یکپارچه فراهم گردد که لایحه مورد نظر به این مهم پرداخته است. نبود تعریف دقیق از شرکت‌های حوزه بخش عمومی در قوانین و مقررات همواره موجب بروز ابهام در تعداد، فهرست و موضوع فعالیت شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی فعال در این بخش و میزان اثرگذاری آنها بر اقتصاد کلان کشور بوده است. به ویژه در سنوات اخیر، با اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و واگذاری سهام شرکت‌های مشمول واگذاری؛ شرکت‌های بخش عمومی نقش پررنگ‌تری نسبت به قبل در اقتصاد کشور ایفا می‌نمایند. در این لایحه ارکان شرکت‌های بخش عمومی بازتعریف و سرمایه‌گذاری و بنگاه‌داری شرکت‌های دولتی اصلی (مادر تخصصی و فرعی) نظام‌مند می‌شود. همچنین استقرار نظام راهبردی (حاکمیت) شرکتی، نظام‌مند شدن نحوه انتخاب مدیران و نحوه پرداخت حقوق و مزایا، نظارت و ارزیابی عملکرد شرکت‌های بخش عمومی براساس شاخص‌های بهره‌وری مدون، تعیین تکلیف شرکت‌های دولتی زیانده و لزوم شفافیت و پاسخگویی به دولت و عموم مردم در راستای قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات از دیگر مفاد این لایحه است.

۲-۷-۳. تنظیم لایحه تشکیل سازمان تنظیم گر حسابرسی

به منظور رفع پدیده خودانتظامی در حرفه حسابرسی و تفکیک امور تصدی گری از حاکمیتی و واگذاری امر نظارت بر حرفه حسابرسی به مرجع ذیصلاح، تهیه پیش نویس لایحه تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی با محورهایی از جمله؛ انتقال و تمرکز وظایف حاکمیتی نظارت بر حرفه حسابرسی از نهادهای فعلی با سازمان ناظر، ارتقاء ضمانت اجرایی لایحه با پیش بینی شورای سیاست گذاری در ارکان سازمان ناظر به جهت وجود ذی نفعان متعدد اعم از بخش دولتی و غیردولتی و لزوم جلب نظرات این بخش ها، ماهیت مستقل و دولتی سازمان ناظر و تنقیح قوانین با هدف اجتناب از هم پوشانی و مغایرت های احتمالی قانونی در دستور کار این وزارتخانه قرار گرفت. وجود تعارضات منافع و همچنین پراکندگی قوانین و مقررات نظارت بر حرفه حسابرسی، در قوانین موجود سبب بروز کاستی ها و محدودیت های مهمی گردیده است. به نحوی که در حال حاضر امور مربوط به نظارت بر حرفه حسابرسی از ماهیت خودانتظامی برخوردار می باشد که این امر شفافیت و تامین اطلاعات قابل اطمینان و به تبع آن اعتماد عمومی به بازارهای مالی را با نارسایی مواجه نموده است. در نتیجه تشکیل این سازمان انتظار می رود اعتماد عمومی به بازارهای مالی و دولت افزایش یافته و پیشگیری از فساد و کشف آن سرعت یابد.

۲-۷-۴. تنظیم لایحه مدیریت بدهی های عمومی

با توجه به اهمیت روزافزون مدیریت بدهی ها و مطالبات دولت و نقش موثر اوراق مالی اسلامی و بازار بدهی ها در تامین منابع بودجه سنواتی و اقتصاد کشور و همچنین اهمیت وجود بستر حقوقی بهینه در زمینه شفافیت و پاسخگویی به عنوان یکی از مهم ترین اجزاء نظام مالی بخش عمومی و منظومه سیاست گذاری کشور، وزارت اموراتصادی و دارایی تدوین پیش نویس این لایحه را در دستور کار قرار داد تا با توجه به افزایش نیاز دولت به تامین مالی از طریق انتشار اوراق اسلامی و همچنین امکان افزایش بدهی ها و تعهدات دولت و شرکت های دولتی، ساماندهی و تدوین لایحه مدیریت بدهی های عمومی علاوه بر انسجام بیشتر در نحوه ثبت و ضبط و گزارش دهی بدهی ها و مطالبات، به تشکیل بازار منسجم و مجزای بدهی و همچنین سروسامان دادن

به تضمین‌های صادره و بدهی‌های احتمالی دولت، می‌انجامد. بررسی نظام مدیریت مالی دولت طی دهه‌های اخیر حاکی از آن است که به جهت ناکارایی قواعد مالی، حجم و انبار بدهی‌های دولت از روند فزاینده برخوردار گردیده که این موضوع توأم با اتکاء بودجه به منابع ناپایدار و برخوردار از ماهیت نوسانی، زمینه‌های ناپایداری مالی و به تبع آن بی‌ثباتی‌های اقتصادی را به دنبال داشته است. شایان ذکر است در حال حاضر برخی از ابعاد مدیریت بدهی‌های عمومی بویژه در حوزه ایجاد بدهی توسط دستگاه‌های اجرایی مختلف در قوانین و مقررات مختلف به‌صورت پراکنده مدنظر قرار گرفته است، لیکن ارکان کلیدی و مولفه‌های اصلی مدیریت بدهی‌ها بویژه در حوزه کنترل جامع و متمرکز بدهی‌ها و استفاده از سازوکار بازارهای مالی و ابزارهای بدهی در قالب قانون مدون و منسجم مغفول مانده‌است. در شرایط کنونی حاکم بر اقتصاد کشور با توجه به تشدید تنگناهای تامین مالی ناشی از تحریم‌ها، به نظر می‌رسد طراحی چارچوب قانونی جامع و یکپارچه مدیریت بدهی‌ها، ضمن تسهیل تامین مالی دولت و بهبود مواجهه با شرایط تحریمی، می‌تواند در تحرک بخشی به اقتصاد کشور و خروج از رکود اقتصادی نقش موثری ایفا نماید.

۲-۸. سایر اقدامات

۲-۸-۱. سرمایه گذاری ایران برای اولین بار بعد از انقلاب اسلامی در حوزه‌های رباتیک و واکسن‌سازی توسط شرکت سرمایه گذاری خارجی در اروپا (ایفیک).

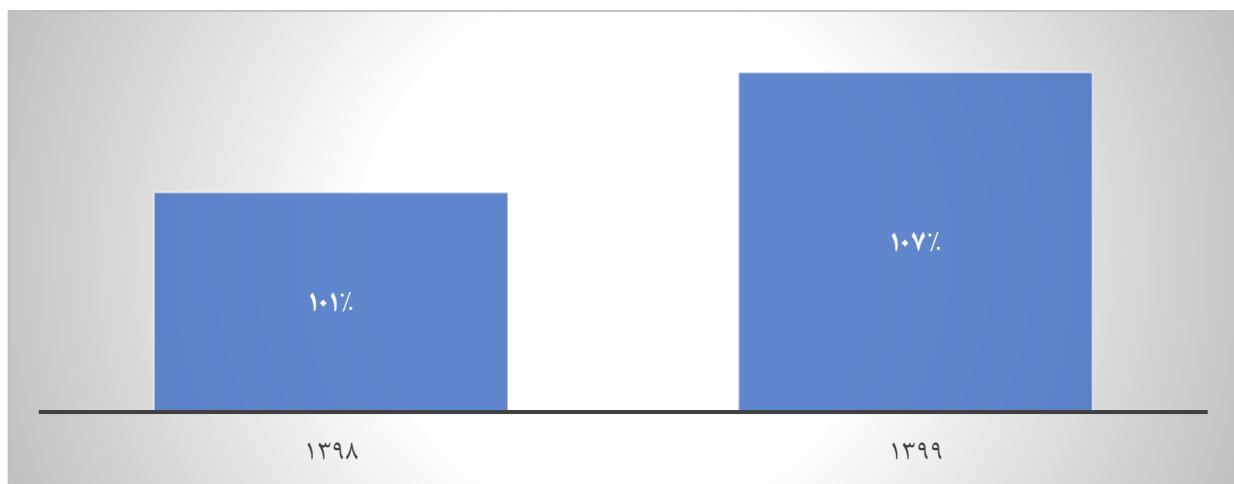
۲-۸-۲. راه اندازی درگاه واحد محیط‌های آزمون تنظیم‌گری (سندباکس) در خصوص ایده‌های خلاقانه و نو که سازمان تنظیم گر یا نهاد ناظر آنها در ساختار کنونی اقتصادی کشور وجود ندارد، یا متولی صدور مجوز آنها نامشخص است، سندباکس توسعه یافته است. بر این اساس این ایده‌ها در یک محیط واقعی کنترل شده مورد آزمون و بررسی قرار می‌گیرند. نتایج این آزمون‌ها منجر به شکل‌گیری چارچوب‌های لازم برای مجوزدهی و اعتبار دهی به این ایده‌ها می‌گردد. هم اکنون سایت irantama.ir جهت دریافت درخواست ایجاد تنظیم‌گر بخشی و طرح متقاضیان شرکت در محیط آزمون به بهره‌برداری رسیده‌است.

۳. رکوردهای وزارت امور اقتصادی و دارایی

۳-۱. تامین مالی دولت

۳-۱-۱. تحقق ۱۰۷ درصدی و وصول بیش از ۱۹۲ هزار میلیارد تومان درآمدهای مالیاتی شامل منابع واریزی به خزانه و تهاتر بدون لحاظ درآمدهای گمرکی در سال ۱۳۹۹. (در این ارتباط ۱۸۸ هزار میلیارد تومان و وصول توسط سازمان امور مالیاتی و ۴,۱ هزار میلیارد تومان تهاتر صورت پذیرفته است)

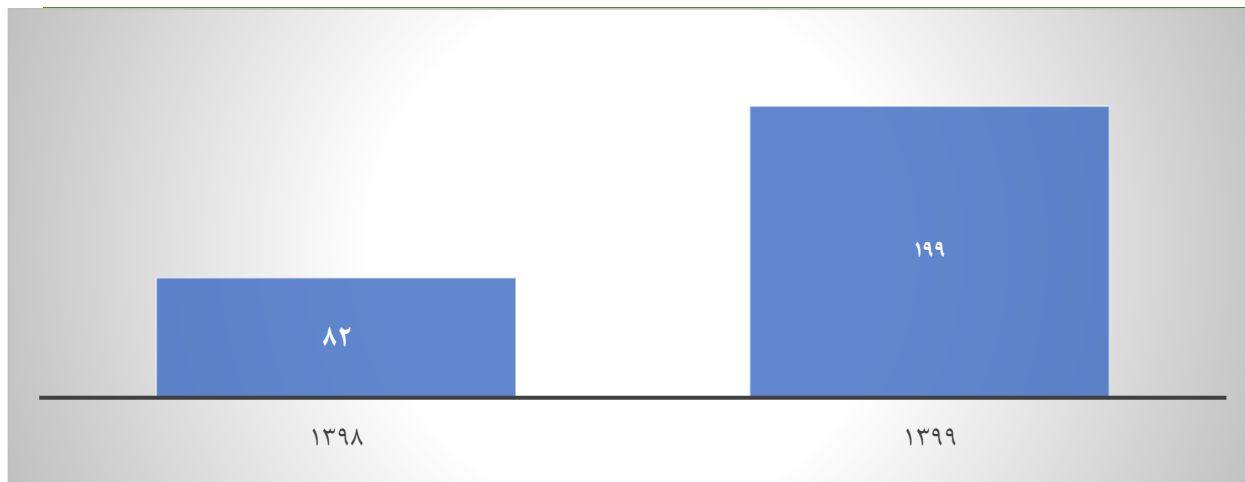
نمودار ۱. درصد تحقق درآمدهای مالیاتی

۳-۱-۲. وصول بیش از ۱۲ هزار میلیارد تومان مالیات معوق در راستای حمایت از بخش تولید، نظام مند کردن بخشودگی جرائم مالیاتی، وصول مطالبات معوق و حداقل کردن تشریفات اداری با حذف تشخیص‌های ممیزی.

۳-۱-۳. به منظور تامین مالی غیرتورمی بودجه دولت و با تاکید بر حفظ پایداری بدهی در سال ۱۳۹۸ حدود ۸۲ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی انتشار یافت درحالی که در سال ۱۳۹۹، بیش از ۱۹۹ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی منتشر شده است.

نمودار ۲. تامین مالی دولت از محل انتشار اوراق مالی اسلامی (واحد: هزار میلیارد تومان)

۳-۱-۴. عملکرد بیش از ۱۲۷,۴ هزار میلیارد تومانی سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۹۹ که بخش عمده آن به شرح زیر می باشد:

✓ ۴۹,۶ هزار میلیارد تومان واگذاری نقدی بابت واریز به حساب خزانه و هدفمندی یارانه ها.
 ✓ ۲۹ هزار میلیارد تومان واگذاری سهام شرکت های متعلق به دولت جهت تهاتر بدهی به بانک ها.

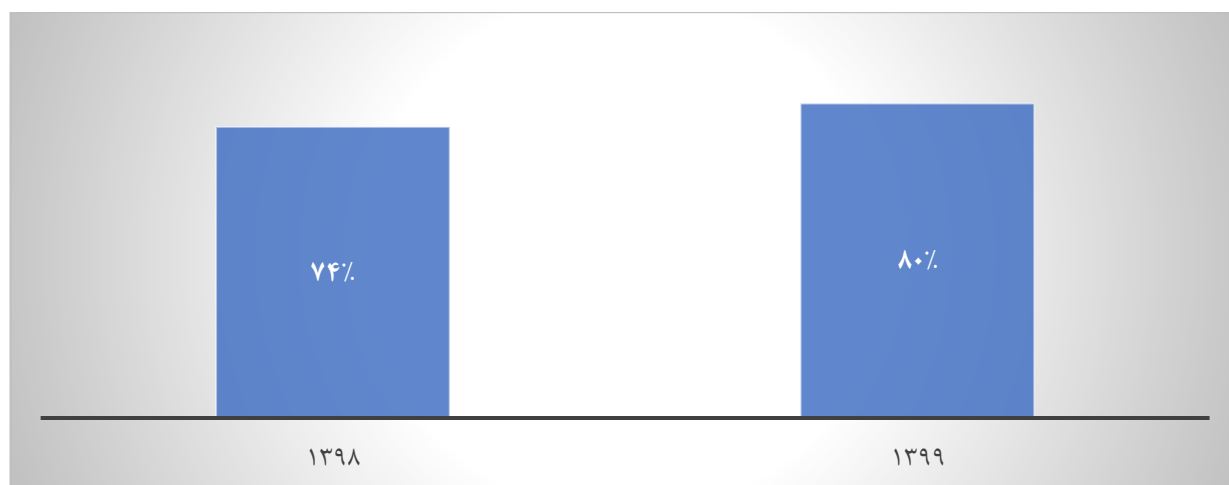
✓ ۳۷,۴ هزار میلیارد تومان تهاتر بدهی دولت به تامین اجتماعی.

✓ ۱۱,۴ هزار میلیارد تومان تهاتر بدهی با سازمان تامین اجتماعی نیروهای مسلح (ساتا).

۳-۱-۵. تحقق ۱۱۶ درصدی منابع پیش بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور در خصوص وصول سود سهام شرکت های دولتی توسط خزانه داری کل کشور (میزان وصول بیش از ۱۵۷ هزار میلیارد ریال).

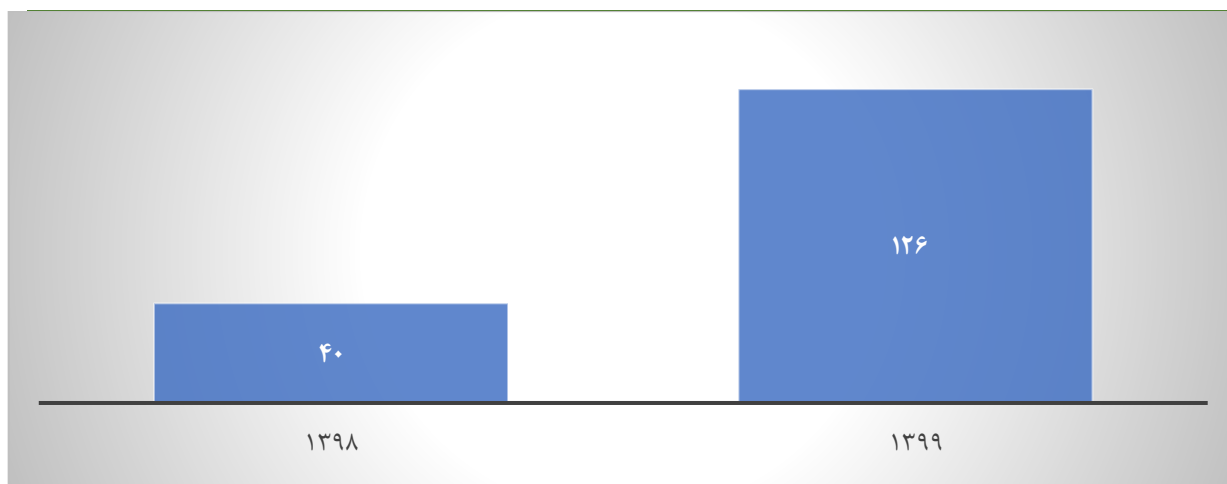
۳-۱-۶. بر اساس آخرین آمار و اطلاعات موجود و قطعی نشده، در سال ۱۳۹۹ حدود ۸۰ درصد تأمین مالی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی انجام پذیرفت.

نمودار ۳. تأمین مالی دولت توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (درصد)

۳-۱-۷. در سال ۱۳۹۹ مبلغ ۹,۷ هزار میلیارد تومان اسناد تسویه خزانه تأمین مالی شده است.
۳-۱-۸. در سال ۱۳۹۹ مبلغ ۱۲۶,۳ هزار میلیارد تومان از محل فروش نقدی اوراق برای تأمین مالی دولت به فروش رسیده که حدوداً نیمی از آن در بازار پول و نیمی دیگر در بازار بدهی (سرمایه) به فروش رفته است. برای اولین بار در کشور به‌طور همزمان حراج و عرضه اوراق در هر دو بازار سرمایه و پول انجام شده است.

نمودار ۴. تأمین مالی دولت از محل فروش نقدی اوراق (هزار میلیارد تومان)

۹-۱-۳. در سال ۱۳۹۹ تعداد ۲۲۱۱ فقره املاک مزاد و غیر قابل استفاده دولت به ارزش برآوردی ۱۴,۴۷۲ میلیارد تومان شناسایی و مجوز فروش آنها صادر شده که تاکنون بیش از ۱,۶۰۰ میلیارد تومان از این محل به حساب خزانه واریز شده است.

۱۰-۱-۳. پرداخت همزمان حقوق و مزایای مستمر حدود ۲,۵ میلیون نفر از کارمندان رسمی، پیمانی و قراردادی دولت از طریق سامانه "مدیریت حقوق و دستمزد کارکنان دولت" به صورت برخط.

۱۱-۱-۳. در راستای توسعه و استقرار نظام خود اظهاری به جای تشخیص علی‌الراس (اجرای ماده ۹۷ ق.م.م) از مجموع ۳,۳ میلیون اظهارنامه و فرم مالیاتی (موضوع تبصره ماده ۱۰۰ ق.م.م) دریافتی در سال ۱۳۹۹ بیش از ۱,۵ میلیون در راستای اجرای تبصره ۱۰۰ ق.م.م برای مودیان خرد و بیش از ۱,۴ میلیون اظهارنامه مالیاتی در راستای اجرای مفاد ماده ۹۷ ق.م.م با استفاده از موتور ریسک طرح جامع مالیاتی، با لحاظ الگوی مدیریت ریسک و تمکین مالیاتی بدون رسیدگی پذیرفته شده است. در این ارتباط بیش از ۸۴ درصد اظهارنامه‌های مودیان مالیاتی بدون رسیدگی پذیرفته شده‌اند.

۱۲-۱-۳. طراحی مدل مفهومی قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان برای انتقال روزانه ۱,۵ میلیارد رکورد رویدادهای مالی و معاملاتی در سراسر کشور در سال آتی

۲-۳. بهبود فضای کسب و کار کشور و ساماندهی نظام مجوزها

۱-۲-۳. کاهش ۲۶ روزه استعلامات بدهی مالیاتی (از ۳۰ روز به کمتر از ۴ روز).

۲-۲-۳. تکمیل و به‌روزرسانی اطلاعات بیش از ۷۰ هزار مجوز در حال صدور.

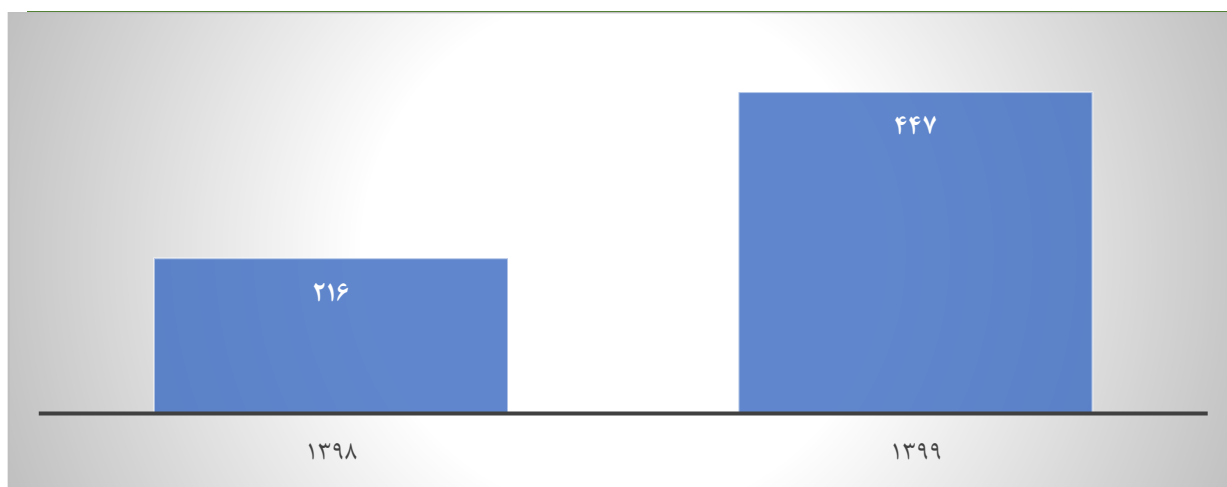
۳-۲-۳. احصاء و بررسی ۴۵۰۰ مقرر مالیاتی (شامل بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و ...) و تنقیح ۳۰۰۰ مقرر مالیاتی در دو سال اخیر، که ۲۷ درصد آن‌ها معتبر و ۷۳ درصد آن‌ها غیرمعتبر تشخیص داده شده است (در راستای ساده‌سازی قوانین و مقررات و کاهش هزینه‌های تمکین مالیاتی مؤدیان).

۴-۲-۳. از ابتدای راه‌اندازی سامانه درگاه ملی مجوزهای کسب‌وکار کشور (g4b.ir)، تا انتهای سال ۱۳۹۹ بیش از ۴ میلیون استعلام الکترونیکی، درخواست بیش از ۱,۱ میلیون مجوز و صدور بیش از ۶۰۰ هزار مجوز از طریق این سامانه صورت گرفته است.

۳-۳. بازار سرمایه

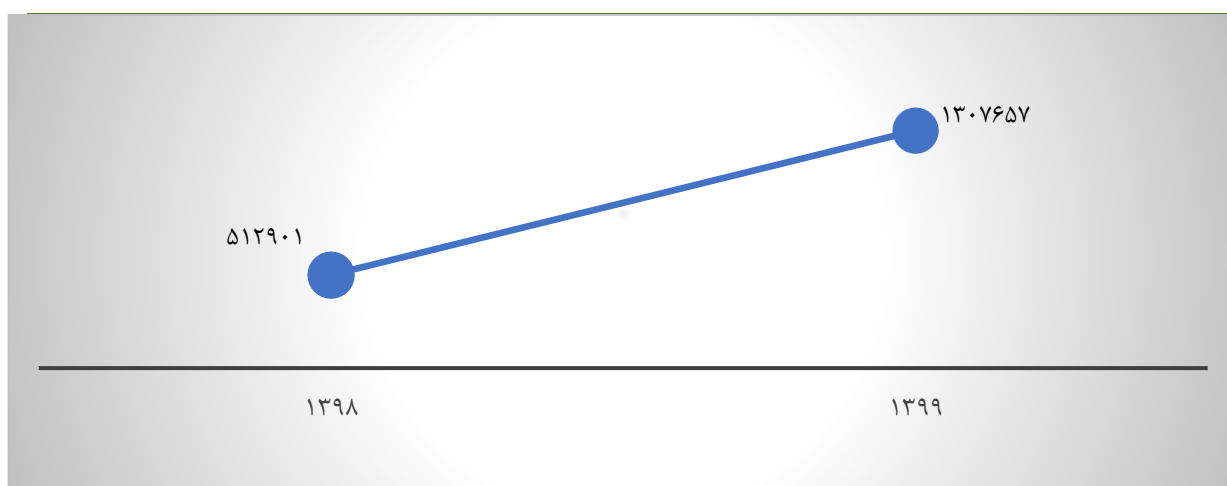
۱-۳-۳. ارزش تجهیز و جذب منابع مالی از طریق بازار سرمایه برای اقتصاد کشور در سال ۱۳۹۸، معادل ۲۱۶ هزارمیلیارد تومان بوده که این مقدار برای سال ۱۳۹۹ به رغم مشکلات ناشی از شیوع بیماری کرونا و محدودیت‌های اقتصادی ایجادشده، به بیش از ۶۷۰ هزارمیلیارد تومان با لحاظ اضافه ارزش صندوق‌ها و ۴۴۷ هزار میلیارد تومان بدون لحاظ اضافه ارزش صندوق‌ها رسیده است.

نمودار ۵. تجهیز و جذب منابع از طریق بازار سرمایه (هزار میلیارد تومان)

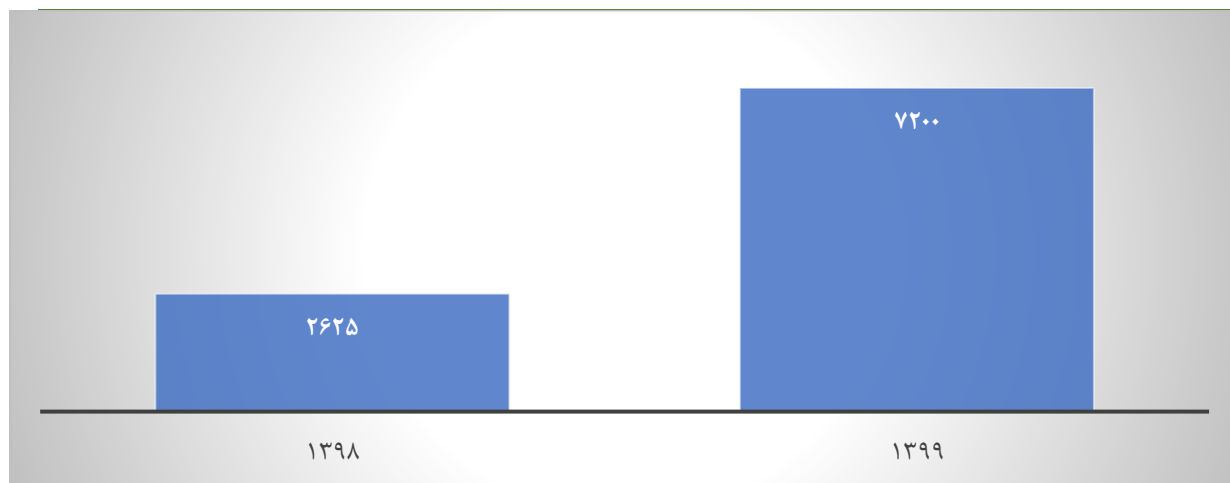

۲-۳-۳. افزایش ۱۵۵ درصدی شاخص بورس و رسیدن به بیش از ۱,۳ میلیون واحد. همچنین ارزش بازار سرمایه با رشد ۱۷۸ درصدی نسبت به ابتدای سال به بیش از ۷۲۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است.

نمودار ۶. شاخص بورس

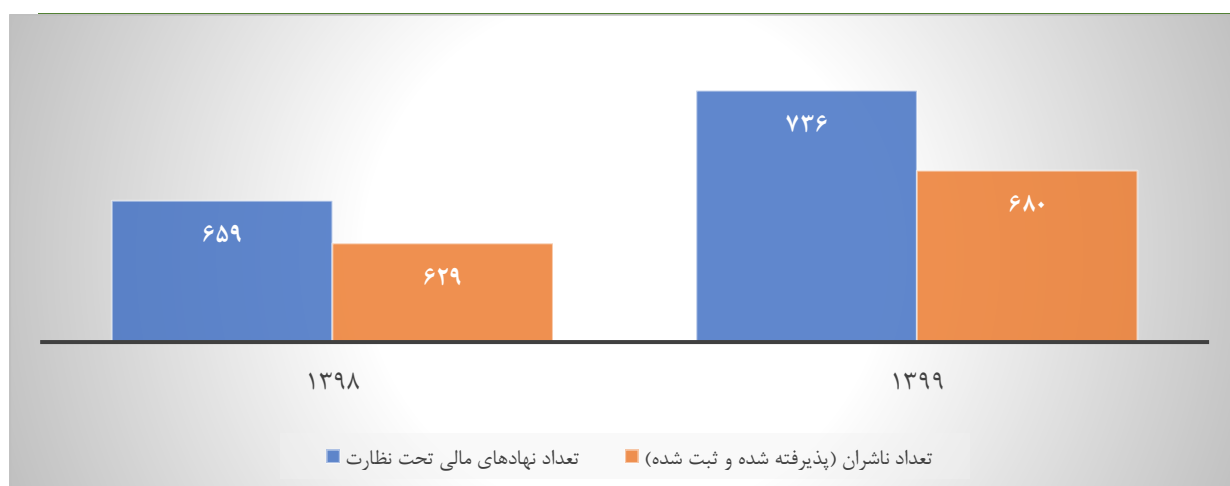
نمودار ۷. ارزش بازار سرمایه (هزار میلیارد تومان)

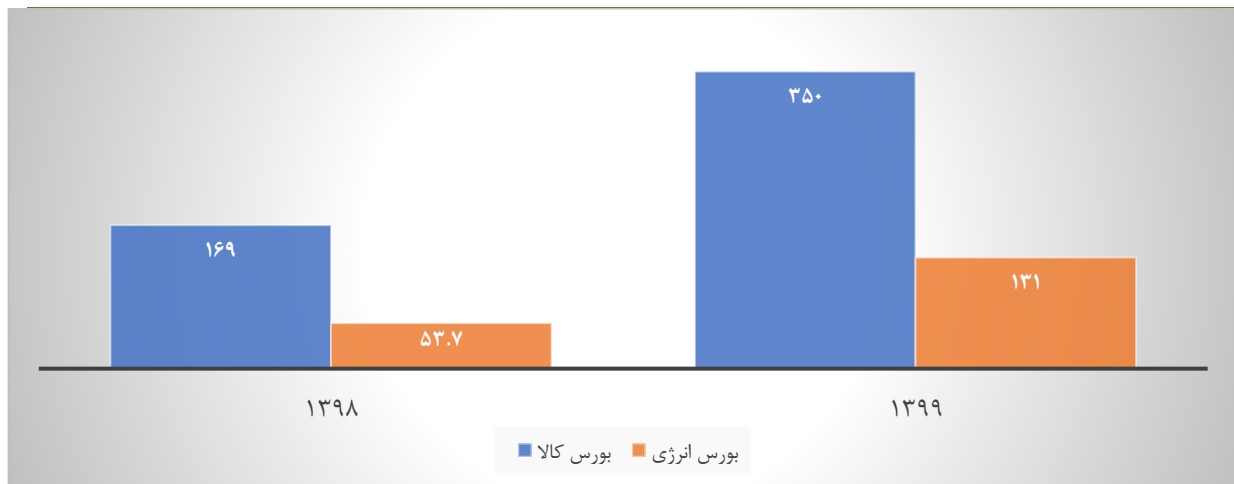
۳-۳-۳. با ورود ۲۶ شرکت جدید به بازار سرمایه، تعداد شرکتهای حاضر در این بازار در سال ۱۳۹۹ به ۶۸۰ رسید. تعداد نهادهای مالی تحت نظارت سازمان بورس نیز با رشد ۱۲ درصدی به ۷۳۶ نهاد مالی رسید.

۳-۳-۴. طی سال ۱۳۹۹، ارزش معاملات در بورس کالا با رشد ۲۰۷ درصدی به رقم بی سابقه ۳۵۰ هزار میلیارد تومان و ارزش معاملات در بورس انرژی با رشد ۱۴۵ درصدی به ۱۳۱ هزار میلیارد تومان رسیده است.

نمودار ۸. تعداد ناشران و نهادهای مالی تحت نظارت

نمودار ۹. ارزش معاملات بورس کالا و انرژی (هزار میلیارد تومان)

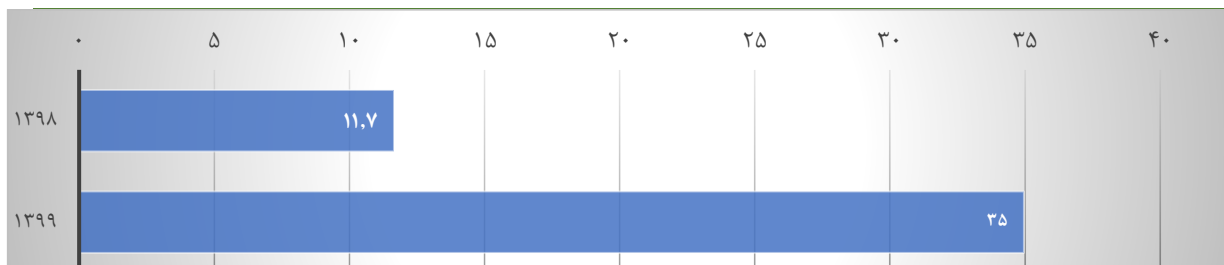
۳-۳-۵. افزایش تعداد افراد دارنده واحدهای سرمایه‌گذاری در صندوق های سرمایه‌گذاری (روش سرمایه‌گذاری غیرمستقیم) از ۲,۲ میلیون نفر به بیش از ۱۰ میلیون نفر با افزایش ۳۵۵ درصدی.

۳-۳-۶. افزایش بیش از ۱۲۲ هزار میلیارد تومان تامین مالی برای سرمایه‌گذاری جدید در شرکت‌ها از طریق افزایش سرمایه شرکت‌ها.

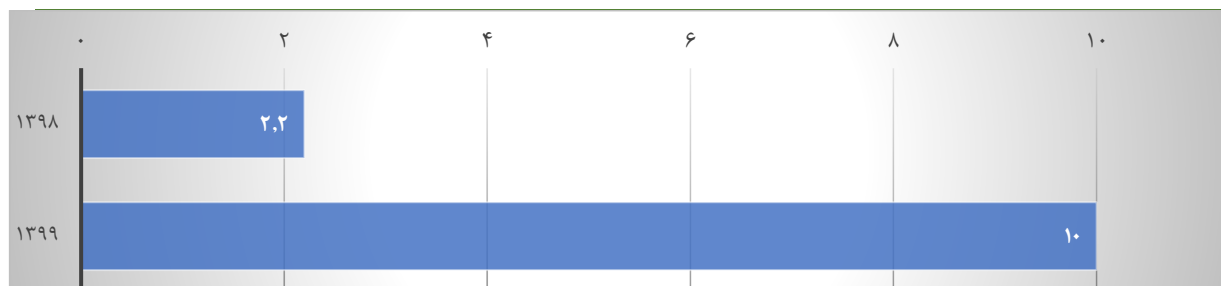
۳-۳-۷. ارزش صندوق‌های سرمایه‌گذاری طی سال ۱۳۹۹ از رقم ۱۹۴ هزار میلیارد تومان به ۴۴۰ هزار میلیارد تومان رسید که حاکی از افزایش ۱۲۸ درصدی ارزش این صندوق‌ها می‌باشد.

۳-۳-۸. افزایش بیش از ۲۴ میلیون کد جدید سهام داری بدون احتساب مشمولان سهام عدالت، طی سال ۱۳۹۹ در بازار سرمایه صادر شده است که حاکی از افزایش ۲۲۴ درصدی سهامداران در این بازار است و به خوبی شدت استقبال مردم از بازار سرمایه را نشان می‌دهد. با احتساب مشمولان سهام عدالت، تعداد کدهای سهامداری به بیش از ۵۷ میلیون رسیده است.

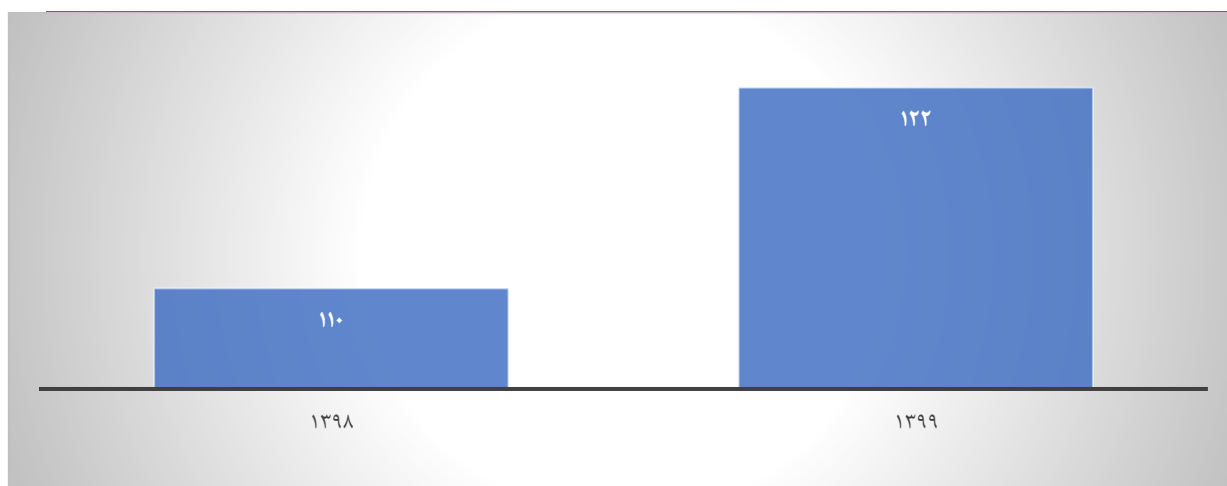
نمودار ۱۰. تعداد کدهای معاملاتی بدون احتساب دارندگان سهام عدالت (میلیون نفر)

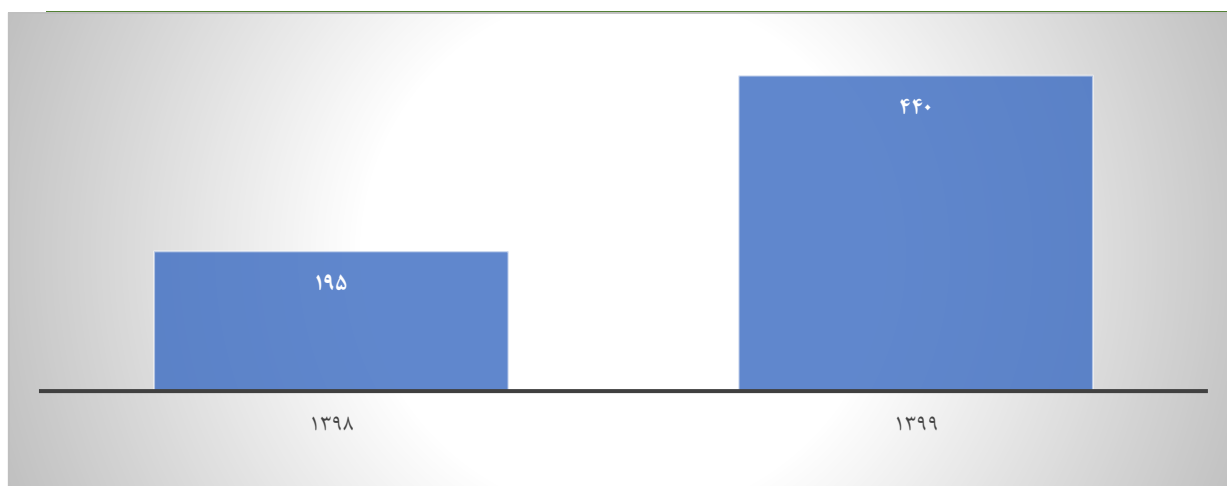
نمودار ۱۱. تعداد دارندگان واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری (میلیون نفر)

نمودار ۱۲. تامین مالی برای سرمایه‌گذاری جدید در شرکت‌ها از طریق افزایش سرمایه شرکت‌ها (هزار میلیارد تومان)

نمودار ۱۳. ارزش صندوق‌های سرمایه‌گذاری (هزار میلیارد تومان)

۳-۴. مبارزه با پولشویی

- ۳-۴-۱. دو برابر شدن بررسی معاملات مشکوک نسبت به سال گذشته که در این راستا موارد بررسی پرونده‌های مرتبط به فرار مالیاتی بیش از ۵۰ درصد افزایش داشته است.
- ۳-۴-۲. ردیابی معاملات مشکوک با هدف مبارزه با قاچاق کالا، ارز، مواد مخدر و قمار که به عنوان نمونه بیش از ۷۰۰ هزار تراکنش مالی در سایت‌های مختلف شرط‌بندی رصد شد.

۳-۵. روان‌سازی تجارت خارجی

- ۳-۵-۱. توسعه برنامه فعالان اقتصادی مجاز (AEO) به منظور کاهش ایستایی در فرایند ترخیص کالا و ارائه حداکثر تسهیلات به ۳۷۹ فعالان اقتصادی (۹۳ فعال اقتصادی در سال ۱۳۹۹)
- ۳-۵-۲. توسعه پنجره واحد تجارت فرامرزی و تبادل اطلاعات با بیش از ۴۵ سازمان همجوار، وزارتخانه و سازمان‌های عملیاتی در حوزه تجارت خارجی
- ۳-۵-۳. انعقاد قرارداد تولید ۱۸ دستگاه X-RAY با بخش خصوصی در دهه فجر. تا قبل از این قرارداد ۱۵ عدد دستگاه X-RAY در کشور وجود داشت که با این قرارداد تعداد آن به بیش از ۲ برابر شده است.

۳-۶. فروش اموال تملیکی

- ۳-۶-۱. متوسط زمان تشکیل پرونده و صدور قبض انبار از ۶۷ روز در سال ۱۳۹۸ به ۲۹ روز در سال ۱۳۹۹ کاهش یافت.

نمودار ۱۴. متوسط زمان تشکیل پرونده و صدور قبض انبار (روز)

۴. کاهش آثار اقتصادی ویروس کرونا

- ۴-۱. پرداخت حدود ۱۹ هزار میلیارد تومان در یازده ماهه ابتدای سال ۱۳۹۹ بابت هزینه‌های ناشی از شیوع ویروس کرونا به دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط.
- ۴-۲. پرداخت ۲,۸ هزار میلیارد تومان به مراجع درمانی جهت کمک به مقابله با شیوع ویروس بیماری کرونا توسط صنعت بیمه.
- ۴-۳. ایجاد بیمه درمان کرونا.
- ۴-۴. ایجاد محصول جدید بیمه ای برای توقف کسب و کار ناشی از کرونا.
- ۴-۵. اخذ وام از بانک جهانی بعد از ۱۵ سال به میزان ۵۰ میلیون دلار
- ۴-۶. ترخیص شبانه‌روزی و بی وقفه اقلام مرتبط با کرونا از جمله مواد اولیه دارویی و ماشین آلات تولید اقلام مربوطه مانند ماشین آلات تولید ماسک و ضدعفونی کننده
- ۴-۷. ترخیص داروهای وارده به کشور در حداقل زمان ممکن با استفاده از حداقل اسناد و بصورت شبانه‌روزی.
- ۴-۸. ترخیص مستقیم واکسن‌های وارده کرونا بصورت مستقیم با تشریفات گمرکی کمتر از ۱۰ دقیقه.
- ۴-۹. استفاده از زیرساخت تامین مالی جمعی در خصوص جمع‌آوری مبالغ نیکوکاری فعالان بازار سرمایه جهت مبارزه با بیماری کرونا.
- ۴-۱۰. صدور یا تجدید پروانه کسب یا کار اشخاص حقیقی موضوع ماده (۱۸۶) قانون مالیات‌های مستقیم بدون نیاز به اخذ گواهی پرداخت.

- ۴-۱۱. امهال بدهی مالیاتی مؤدیان به مدت حداکثر ۳ ماه و تقسیط بدهی به مدت ۹ ماه از تاریخ درخواست اولیه برای امهال و تقسیط.
- ۴-۱۲. افزایش مهلت اعتراض به اوراق مالیاتی طبق مقررات قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده.
- ۴-۱۳. تمدید مواعید مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده نسبت به تسلیم اظهارنامه‌های مالیاتی و رسیدگی‌های مالیاتی در دو نوبت.
- ۴-۱۴. بخشودگی جرائم بدهی مالیات و عوارض موضوع قانون موسوم به تجمیع عوارض تا تاریخ ۱۳۹۹/۹/۳۰.
- ۴-۱۵. افزایش مهلت ارزش معاملاتی در اجرای مقررات ماده ۶۴ قانون مالیات‌های مستقیم در سال ۱۳۹۹ از یک ماه به ۴ ماه پس از تصویب نهایی کمیسیون تقویم املاک.
- ۴-۱۶. پذیرش کمک‌های نقدی و غیرنقدی اشخاص حقیقی و حقوقی جهت تأمین لوازم و تجهیزات مصرفی بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی و ... به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی در سال پرداخت با تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.